„Per aspera ad astra”

Expresia filosofului Seneca îl descrie foarte bine. Tatăl i-a murit pe front și deși nu a avut o copilărie ușoară a muncit în fiecare zi ca să-și atingă visele. Nu l-au dat înapoi nici examenele foarte grele, nici uniforma uzată pe care a primit-o în prima zi la „Academia Tehnică Militară”, iar povestea cu frizerul care l-a tuns „regulamentar” chiar l-a amuzat. Vă invit să-l cunoașteți pe generalul Florinel Papuc – profesor universitar, doctor inginer. Are 83 de ani, cariera lui este impresionantă și este un adevărat exemplu pentru cei care își doresc să urce „spre stele”.

Interviu realizat de Sorin BARBU / Foto: arhiva personală

Cum s-au „unit” aceste două domenii, tehnic și militar?

Pasiunea pentru domeniul tehnic o am încă din copilărie, când „căutam motorul” la jucăriile mele. „Mamă... motorul!”. De ce spuneam doar „mamă”? Tata a murit pe front! El a fost comandantul unei companii de infanterie din Regimentul 27 Bacău, care a traversat Basarabia prin luptă și a ieșit pe malul stâng al râului Nistru unde, din păcate, a decedat în urma unui atac sovietic. Ce să vă spun... În timpul studiilor primare și liceale mi-au plăcut foarte mult matematica și fizica, două materii la care am învățat cu plăcere și datorită profesorilor care au fost exigenți, dar corecți: oameni de tot respectul care știau să te motiveze. La un moment dat am cochetat cu ideea unor studii medicale, dar până la urmă, în anul 1956, am susținut examenul de admitere la „Academia Tehnică Militară”. A fost și o chestiune de ambiție!

Cum așa?

În perioada respectivă, toți cei care terminau bacalaureatul cu diplomă de merit, iar acesta era și cazul meu, nu susțineau examen de admitere. Dar la „Academia Tehnică Militară” se dădea examen la nouă materii: matematică, limba română, socialism științific... Am reușit la specializarea „inginer tancuri auto”, deși au fost 2200 de candidați pe 200 de locuri. (Râde) Motorul din copilărie îl găseam aici „din belșug”! Sigur că noi învățam foarte mult despre tancuri, dar existau multe elemente și despre automobile.

Absolvent cu diplomă de merit

Cum a fost contactul cu academia?

Când am ajuns acolo m-au tuns foarte scurt și am primit un echipament militar vechi care cred că mai fusese purtat de vreo trei serii de studenți. Asta până mi s-a dat o ținută militară nouă, pe măsură. Mă simțeam foarte bine când ieșeam îmbrăcat militar pe stradă, mi se părea că sunt privit cu simpatie, chiar dacă în prima zi m-au și tuns, nu „zero”, dar destul de scurt.

Cum au fost cursurile?

Era multă rigoare, iar cerințele din partea profesorilor erau mari. Îmi aduc aminte că la un examen la geometrie analitică am promovat doar doi studenți din 24. Învățam foarte mult și eram obligați să facem studiu individual până în momentul în care eram avansați la gradul de ofițer. Aveam șase ore de cursuri și după-amiaza încă patru ore de pregătire, iar dacă simțeai nevoia să-ți completezi cunoștințele puteai să rămâi până la ora unu noaptea, când eram obligați să mergem la odihnă. Aveam liber sâmbăta și duminica, dacă nu aveam abateri disciplinare. Eu, datorită rezultatelor în învățământ, am fost locțiitor al comandatului companiei studenților, iar dacă aceștia aveau abateri eram consemnat sâmbăta. Cursurile au durat aproape cinci ani și jumătate și le-am parcurs fără restanțe, iar la final, în anul 1962, am primit diplomă de merit și am rămas la catedra „Tancuri auto” în cadrul „Academiei Militare”. De ce? „Academia Tehnică Militară” a fost la un moment dat comasată cu celelalte academii... Așa se face că am absolvit Academia Militară la facultatea tehnică, specializarea ofițeri ingineri tancuri auto.

Cu ce grad se termina atunci?

Eu am fost avansat „înainte de termen” la gradul de locotenent major, iar la doi ani după absolvire, rămânând în catedră, am fost înaintat căpitan. Atunci am fost vizitat la clasă, pentru că eram un cadru didactic tânăr, de o comisie de control de la Marele Stat Major condusă de adjunctul Ministrului Apărării, iar după aceea au fost avansați mai mulți ofițeri. Primul pe această listă a fost profesorul meu, Constantin Manea, cu care ați făcut interviu în revista dumneavoastră, care a fost și șef de catedră, iar acolo mă aflam și eu, așa că la 25 de ani eram căpitan.

Ați avut emoții la primele cursuri pe care le-ați predat?

Au avut mari emoții în primele săptămâni, mai ales că mă întâlneam, în calitate de tânăr coleg, cu foștii profesori, dar m-am bucurat de atenția și îndrumarea lor. Aveam ambiția să predau cursul de „motoare de tracțiune”...

De ce?

Era cel mai complex curs și fusese predat de academicienii George Bărănescu și Constantin Aramă, oameni cu o pregătire didactică deosebită. Și am avut această dorință! Am urcat pas cu pas în cariera mea pentru că atunci nu se „ardeau” etapele, nici sub aspect

didactic, nici sub aspect militar. Munceam foarte mult. La finalul cursurilor, trebuia să pregătesc activitățile de a doua zi. În plus, exista o relație strânsă dincolo de cursuri și laboratoare pentru că studenții veneau și la consultații unde încercai să lămurești anumite lucruri, nu doar de școală, ci și de viață.

Bucătăria, sală de studiu pentru doctorat

Deci și profesorii trebuie să învețe foarte mult?

Desigur. Când am pregătit teza de doctorat lucram noaptea în bucătărie, în acest apartament cu trei camere fiind atunci soția, doi copii și socrii. Mă băgam în pat la ora 4 dimineața și mă trezeam după două ore pentru că trebuia să încep activitatea. Coordonatorul tezei a fost academicianul Constantin Aramă și mi-ar fi fost rușine să nu am o lucrare bună, așa că am depus eforturi mari. O lună înainte să susțin teza am avut doar patru zile libere, duminica, când ieșeam cu familia la pescuit. Iar copiii, un băiat și o fată,

SESIUNE DE COMUNICĂRI ȘTIINTIFICE CU PARTICIPAREA MINISTRULUI APĂRĂRII, NICOLAE SPIROIU, ȘI A RECTORULUI UNIVERSITĂȚII BUCUREȘTI, EMIL CONSTANTINESCU.

Câteva repere din activitatea Generalului-Locotenent prof. univ. dr. ing. FLORINEL PAPUC

- născut în anul 1939
- 1956-1962: A urmat cursurile de la Academia Militară, Facultatea Militară Tehnică, specializarea tancuri-auto, pe care a absolvit-o cu diplomă de merit
- 1962-1983: Lector și ulterior conferențiar la Academia Militară Generală
- 1974-1977: Studii experimentale referitoare la posibilitatea utilizării diferiților combustibili în motorul Diesel de 580 CP din dotarea armatei. A rezultat că petrolul pentru turboreactoare putea fi utilizat cu rezultate apreciabile, iar unele armate NATO folosesc acum această soluție
- 1978: A făcut funcțional laboratorul de tratamente termice al catedrei de Mecanică
- 1982: A obținut titlul de doctor inginer cu teza „Unele particularități ale formării amestecului în motorul Diesel cu injecție directă"
- 1984-1989: Profesor la Academia Militară
- 1989-1990: Șef Catedră Blindate la Academia Militară Martie-Iunie 1990: Șef Secție Blindate și Aviație (și șef de catedră) la Academia Militară
- 1991-2001 Comandant (rector) al Academiei Tehnice Militare Membru al Societății Inginerilor din România din anul 1994 și al Societății Inginerilor de Automobile din SUA din anul 1995
- A participat la elaborarea a 8 manuale, 49 de articole, 11 contracte de cercetare științifică și 93 de comunicări științifice

se și scăldau. Am luat diploma în anul 1983, iar după aceea am fost avansat la gradul de colonel pentru că eram doctor-inginer și era o condiție. Până la numirea în funcția de comandant am fost șef de catedră. La un moment dat catedra și-a schimbat denumirea în „blindate și autovehicule", pentru că voiam să cuprindem pe lângă tancuri și transportoarele blindate, mașina de luptă a infanteriei, tractoarele care evacuează tancurile avariate, dar și autovehiculele care sunt un suport în viața militară, în afară de cele blindate.

„Per aspera ad astra"

Cât de mare este responsabilitatea în funcțiile de conducere?

După ce am fost numit comandant și rector lucrurile au devenit mult mai dificile. Să vedeți de ce... În anul 1991, Academia Tehnică Militară a fost reînființată în urma eforturilor comandatului Ștefan Ispas și a trecut la un regim universitar, conform reglementărilor de atunci. Am încercat să găsesc personal foarte bine pregătit, iar pentru asta am apelat și la universitățile civile, instituția noastră având un renume care trebuia respectat. De altfel și motto-ul nostru era: „Per aspera ad astra", asta însemna „Pe cărări aspre, spre stele". A fost o perioadă foarte grea în care am spus așa: „Familia mea mică este compusă din soție, copii și socri, iar familia cea mare este academia". Vă mai spun ceva, de care sunt mândru... Pe vremuri acolo existau militari în termen, iar jumătate dintre ei nu puteau să plece de Crăciun să fie cu familie. Eu îi lăsam acasă pe ai mei și mă duceam să mănânc împreună cu ei, iar bucătarii, știind că vin, făceau niște bucate mai bune. Am făcut așa ani de zile.

Ați transmis mai departe, în familie, pasiunea dumneavoastră pentru acest domeniu?

Nu, deloc. Soția mea a lucrat la Institutul Victor Babeș, în domeniul geneticii, iar acum se află acolo și fiica noastră, care are un doctorat în biologie. Fata noastră a studiat în cadrul doctoratului în Elveția, dar s-a întors acasă pentru că și-a dorit să fie alături de cei dragi. Iar băiatul meu a absolvit facultatea de drept. Când eram rector și comandant mi-a spus că vrea să vină la noi să dea examen. „Ai peste nouă la matematică și fizică?", l-am întrebat. Mi-a spus că are 8,40 la matematică și la fizică 7 și ceva. „Nu ai ce să cauți la Academia Tehnică Militară, nu o să reușești!", i-am răspuns. Dacă dădea examen trebuia să intru în concediu, iar dacă îl lua s-ar fi spus că l-a luat datorită „pilelor"...

Și dacă nu reușea?

Iar nu dădea bine, însemna că fiul meu nu era bine pregătit. Deci nu i-am „virusat" cu acest domeniu, dar amândoi sunt pasionați de mașini și motociclete. Băiatul a fost chiar președintele unui club de motocicliști.

Cel mai longeviv comandant al Academiei Tehnice Militare

Ați prins la academie și revoluția.

Ați atins un subiect foarte trist... În decembrie 1989 eram șef de catedră, iar pe plan militar eram comandatul de companie studenți Facultatea de Mecanică. În noaptea de 22 spre 23 decembrie au fost trimise două companii, printre care și a mea, să apere Ministerul Apărării Naționale. Când am ajuns acolo s-a deschis focul asupra noastră, atât din direcția clădirii ministerului cât și de pe unul dintre blocurile din apropiere. Am ordonat rapid „coborârea" și le-am spus să stea culcat, dar, lângă mine, unul dintre studenți, Cristian Pintea, a fost lovit de glonț și a murit. Cumplit! Atunci au decedat cinci studenți și opt au fost răniți. Între 22 și 27 decembrie am efectuat o misiune de apărare a Ministerului Apărării Naționale. Au fost nopți îngrozitoare, abia am închis ochii câteva ore pe un scaun.

Momente foarte grele. Cum a fost în funcția de comandant?

Am fost votat de studenți și de cadrele didactice locțiitor al comandantului Academiei Tehnice Militare (prorector), iar în anul 1991, după decesul generalului Ispas, am fost numit comandant. Zece ani am condus instituția, care era „marea familie" și am fost cel mai longeviv comandant al Academiei Tehnice Militare.

Mai păstrați legătura cu foștii studenți?

Da, sigur. Chiar ieri m-a sunat Liviu Bocanu, care a fost cu mine în decembrie 1989 la minister. Când se organizează evenimente mă invită și mă duc de fiecare dată cu mare plăcere...

Generalul Florinel Papuc a fost decorat în anul 2000 de președintele Emil Constantinescu cu „Steaua României în grad de Mare Ofițer”.

„NU M-AM GÂNDIT NICIODATĂ CĂ O SĂ AJUNG GENERAL. ORIZONTUL MEU ERA ÎN DOMENIUL DIDACTIC, SĂ AJUNG PROFESOR, IAR DIN PUNCT DE VEDERE MILITAR VOIAM SĂ FIU COLONEL.”

Am făcut mari eforturi să depun o muncă de calitate. De exemplu, eu eram cel care își dădea acordul pentru susținerea unui doctorat, dar doar după ce mă convingeam că lucrarea este valoroasă. În decursul istoriei Academiei Tehnice Militare o singură teză a fost respinsă... Dar a fost respinsă în Academie, nu la Consiliul Național de Atestare a Titlurilor și Diplomelor Universitare.

Știu că munciți destul de mult și acum...

Am ieșit la pensie în anul 2001, dar am mai rămas doi ani ca „profesor asociat”, iar până în anul 2020 am fost plătit „la oră”. În toamnă împlinesc 83 de ani și îmi place să am activitate și la casa familiei din satul Hârja, din comuna Oituz. Aici a fost granița dintre Imperiul Austro Ungar și România, iar în această zonă a spus generalul Eremia Grigorescu: „Pe aici nu se trece!”. Casa a fost făcută în anul 1920 de bunicul, care a fost ghid pentru armata română în Primul Război Mondial. I-am păstrat arhitectura, cercevele sunt originale, vopsite, iar acoperișul este din șindrilă. Cresc păsări și am grijă de pomi și răsaduri, dar încercăm și să păstrăm casa ca un muzeu.

Întâlnirea rectorilor din învățământul superior tehnic. Universitatea Brașov, 15 ianuarie1993